

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

MYR § 7

Suomen Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 – EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma toteutetaan yhtenä ohjelmana koko maassa (pl. Ahvenanmaan maakunta). Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) on yksi ohjelman rahastoista, jonka hallintoviranomainen on Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM).

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt Kainuulle EU:n ohjelmakaudelle 2021-2027 oikeudenmukaisen siirtymän (JTF) rahoitusta turpeen energiakäytöstä luopumisen aiheuttamien menetysten kompensoimiseen sekä uuden elinkeinotoiminnan luomiseen yhteensä 14,9 milj.€ (sisältää EU/valtion rahoituksen). Rahoituksen saamisen ja rahoitustoimenpiteiden käynnistämisen edellytys on, että kaikki JTF-tukea Suomessa saavat maakunnat (14 maakuntaa, mkl. Kainuu) laativat oman alueellisen oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman, jonka EU:n komissio hyväksyy.

Hallintoviranomainen on johtanut Alueellisten oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmien (TJTP) valmisteluprosessia Suomessa vuosina 2020 - 2022 ja Kainuun liitto Kainuussa yhteistyössä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. JTF-tuen piiriin kuuluvat maakunnat käynnistivät vuonna 2020 työskentelyä tukemaan valtakunnallisen JTF-koordinaatioryhmän, joka on toiminut keskusteluforumina hallintoviranomaisen ja maakuntien. Kainuun liitto on toiminut JTF-koordinaatioryhmän puheenjohtajana vuoden 2022.

Kainuussa on toiminut Kainuun liiton sekä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen yhteinen valmisteluryhmä, joka on kokoonnut vähintään kuukausittain vuosien 2021 ja 2022 kuluessa. Vuosien 2021 - 2022 aikana Kainuussa on järjestetty 6 kpl alueellisen JTF-suunnitelman valmisteluun liittyvää sidosryhmätilaisuutta, joihin on osallistunut kuntien, oppi- ja tutkimuslaitosten, yritysten, järjestöjen, valtion aluehallintoviranomaisten sekä energiayhtiöiden edustajia. Kainuun JTF-suunnitelmaa on käsitelty maakunnan yhteistyöryhmän (MYR), sen sihteeristön ja maakuntahallituksen kokouksissa.

Kainuun maakunnallinen jako Kainuun liiton ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen välillä tehdään vuoden 2022 aikana, kun komissio on hyväksynyt Kainuun JTF aluesuunnitelman. JTF-rahoitus kanavoitetaan Kainuussa alueellisen JTF siirtymäsuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin. Kainuun oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma kohdistuu kolmeen teemaan, joita toteutetaan 10 tuettavan toimin-

nan tyyppin avulla. Teemat ovat: 1) Aluetalouden uudistaminen ja vihreä siirtymä sekä hiilineutraalin liiketoiminnan ja työpaikkojen luominen

Yritysten kehittämisellä ja työntekijöiden uudelleen koulutuksella luodaan yrityksille uutta liiketoimintaa, uusia yrityksiä sekä edistetään työllistymistä ja vastataan näin turvetuotannon loppumisen aiheuttamiin aluetalouden ja työllisyyden kehittämistarpeisiin.

2) Vihreää ja oikeudenmukaista siirtymää tukeva tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta (TKI)

Kainuun älykkään erikoistumisen strategian mukaisella tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla luodaan elinkeinotoimintaa uudistavia ja monipuolistavia ratkaisuja, joiden tarve syntyy turpeen energiakäytöstä luopumisesta.

3) Turvetuotannosta poistuvien alueiden ennallistaminen, kunnostus ja käyttötarkoituksen muuttaminen

Turvetuotannosta poistuvien alueiden ennallistamisella sekä jälkikäytöllä varmistetaan, että turvetuotannon lopettamisella saatu ilmasto- ja ympäristöhyöty säilyy, alueiden aiheuttama ilmastokuormitus vähenee edelleen ja entisille turvetuotantoalueille luodaan kestävästä elinkeinotoimintaa.

Kainuun oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman 2021 – 2027 on erillisliitteenä.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee suunnitelman

Erillisliite nro: 6

Lisätietoja asiasta aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040 5740 804, s-posti etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyy Kainuun oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman. MYR valtuuttaa Kainuun liiton virastoa tekemään suunnitelmaan Työ- ja elinkeinoministeriön ja komission mahdollisesti edellyttämät muutokset.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR):

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.